

Diagnoza potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami i stopnia niedostosowania placówki Przedszkola Samorządowego w Gąsawie do wyżej wymienionych potrzeb

Przedstawiona diagnoza wynika z zapytań kierowanych do przedszkola od rodziców oraz z oceny sytuacji w zakresie dostosowania budynków oraz oferty programowej do zgłaszanych potrzeb.

1. Niedostosowanie placówki do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami

Jak wynika z zapytań kierowanych do przedszkola, rodzice i opiekunowie poszukują dla dzieci kompleksowej oferty opieki przedszkolnej, w ramach której dziecko osiągnie gotowość szkolną, tzn. prawidłowy rozwój fizyczny, a także dojrzałość umysłową. Podstawą oferty jest prawidłowy rozwój procesów poznawczych: rozwój wrażeń i spostrzeżeń, uwagi, pamięci, mowy i myślenia, odpowiednio prowadzony przez wykwalifikowany personel, z wykorzystaniem odpowiednio wyposażonej, bezpiecznej infrastruktury. Prawidłowe przygotowanie do edukacji szkolnej staje się dla rodziców/opiekunów szczególnie istotne w kontekście przesuwania wieku obowiązku szkolnego w Polsce.

Przedszkole Samorządowe w Gąsawie oferuje podstawowy zakres opieki przedszkolnej. Jednakże coraz bardziej odczuwalne są ograniczenia lokalowe oraz potrzeba rozwoju. Budynek przedszkola ma ograniczone możliwości lokalowe i nie jest możliwe przyjęcie do niego większej liczby dzieci. Trudności organizacyjne sprawia lokalizacja jednej z sal na piętrze – powoduje problemy z obsługą (posiłki, wyjścia na spacer, odbiór dzieci przez rodziców, brak możliwości udostępnienie sali w przypadku dzieci niepełnosprawnych/z utrudnioną mobilnością ruchową).

Realizacja projektu wiąże się z uruchomieniem programu mającego na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci (w szczególności dzieci z problemami w nauce i dzieci niepełnosprawnych). W tym celu przewidziano zatrudnienie logopedy oraz zakup wyposażenia gabinetu logopedycznego (zostanie on wydzielony w „starej” części budynku, bez konieczności finansowania dodatkowych prac budowlanych). Projekt przewiduje także zakup wyposażenia niezbędnego do wprowadzenia w przedszkolu nowej oferty zajęć teatralnych, rozwijających kompetencje społeczne i emocjonalne dzieci, w tym wyposażenie ułatwiające prace z dziećmi niepełnosprawnymi.

Jednym z celów projektu jest podniesienie kwalifikacji nowozatrudnionego personelu. Aby przedszkole stało się w pełni dostosowane do potrzeb dzieci niepełnosprawnych konieczne jest nie tylko pokonanie istniejących barier architektonicznych w budynku, ale także zapewnienie odpowiedniej liczby wykwalifikowanych pracowników dydaktycznych. Spośród 6 zatrudnionych w tej chwili nauczycieli tylko jeden posiada kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej. W obecnym roku szkolnym do przedszkola uczęszcza dwoje dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności. W przypadku nagłej nieobecności wykwalifikowanego nauczyciela (np. zachorowanie) mogą się pojawić problemy z zastępstwem. W związku z planowanym wzrostem liczby miejsc oferowanych w przedszkolu niezbędne jest zapewnienie, aby co najmniej jeszcze jeden pracownik tej jednostki nabył niezbędne kompetencje do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi. Dlatego też w projekcie przewidziano skierowanie nowozatrudnionego nauczyciela na dwusemestralne studia podyplomowe na kierunku oligofrenopedagogika - edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami intelektualną.

Obecna powierzchnia jest już w całości wykorzystywana na potrzeby opieki nad dziećmi. W związku z zapotrzebowaniem – zapytanie od rodziców, dla zwiększenia liczby miejsc w przedszkolu konieczna jest rozbudowa budynku i zwiększenie powierzchni przeznaczonej pod dydaktykę oraz pomieszczeń pomocniczych. Istniejące pomieszczenia nie są dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, a jedna z sal dydaktycznych zlokalizowana jest na piętrze budynku co całkowicie wyklucza możliwości przeznaczenia dla dzieci niepełnosprawnych (w przypadku konieczności ewakuacji dzieci i opiekunowie mają do pokonania długą drogę ewakuacyjną prowadzącą po schodach). Niezbędne jest dokonanie remontu i adaptacji istniejących pomieszczeń (łazienka i korytarz), zlokalizowanych w „starej” części budynku - nie są one dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nie ma pochylni (podjazdu) dla osób

niepełnosprawnych, dzięki czemu budynek przedszkola nie jest w pełni dostępny i bezpieczny. W przedszkolu brakuje logopedy oraz wyposażenia gabinetu.

W wyniku rozbudowy powstaną dwie nowe sale dydaktyczne zlokalizowane na parterze (zgodnie z zaleceniami służb przeciwpożarowych), o powierzchniach 69,96 m² i 65,92 m². Sale te będą posiadały przesuwne ściany pomiędzy nimi, co pozwoli na połączenie sal w razie potrzeby organizacji większych wydarzeń czy uroczystości wewnątrz budynku. Dzięki temu w nowej części powstanie pomieszczenie wielofunkcyjne, pozwalające znacząco podnieść komfort i bezpieczeństwo dzieci oraz warunki pracy dydaktycznej. W ramach rozbudowy przewidziano nową szatnię o pow. 13,26 m², która będzie również odpowiednio przystosowana do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.

2. Demograficzna charakterystyka Gminy Gąsawa

Gmina Gąsawa jest gminą wiejską położoną w południowej części powiatu żnińskiego, w południowo-wschodniej części Pałuk oraz południowo – zachodniej części województwa kujawsko – pomorskiego. Sytuację demograficzną w gminie przedstawiamy poniżej.

1.1. Ludność

Obszar gminy w 2015 r. zamieszkiwało 5 244 osoby a gęstość zaludnienia osiągnęła 39 os/km². W ostatnich 5-ciu latach ubyło 62 mieszkańców (ok. 1%) i w 100% były to kobiety - liczba mężczyzn jest taka sama jak w 2011 r.

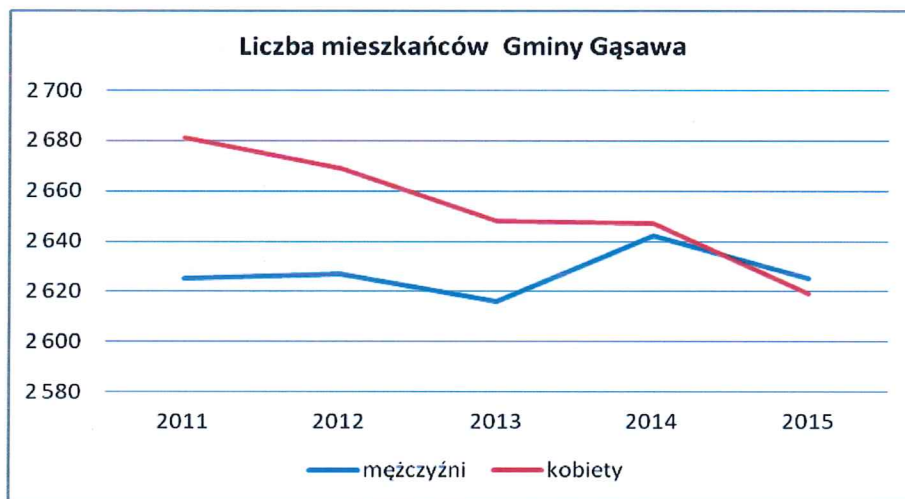
Tabela 1. Ludność Gminy Gąsawa w latach [os.]

Płeć	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	5 306	5 296	5 264	5 289	5 244
mężczyźni	2 625	2 627	2 616	2 642	2 625
kobiety	2 681	2 669	2 648	2 647	2 619

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych

W gminie systematycznie ubywa mieszkańców, przy czym zdecydowanie ubyło więcej kobiet, co przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Gąsawa

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych

1.2. Przyrost naturalny w Gminie Gąsawa

Liczba ludności zależy przede wszystkim od przyrostu naturalnego i salda migracji. W latach 2011-2015 liczba zgonów nie wykazywała wyraźnego, zaznaczającego się trendu. Natomiast liczba urodzeń żywych ulegała wahaniom z tendencją obniżającą. Najwięcej dzieci urodziło się w roku 2011 (67), a najmniej w 2015 roku (42) jednakże należy uznać, iż sytuacja mniejszej liczby urodzeń żywych w roku 2015 była chwilową tendencją, gdyż w roku poprzednim wynosiła już 63. W wyniku tych wahań również i wskaźnik

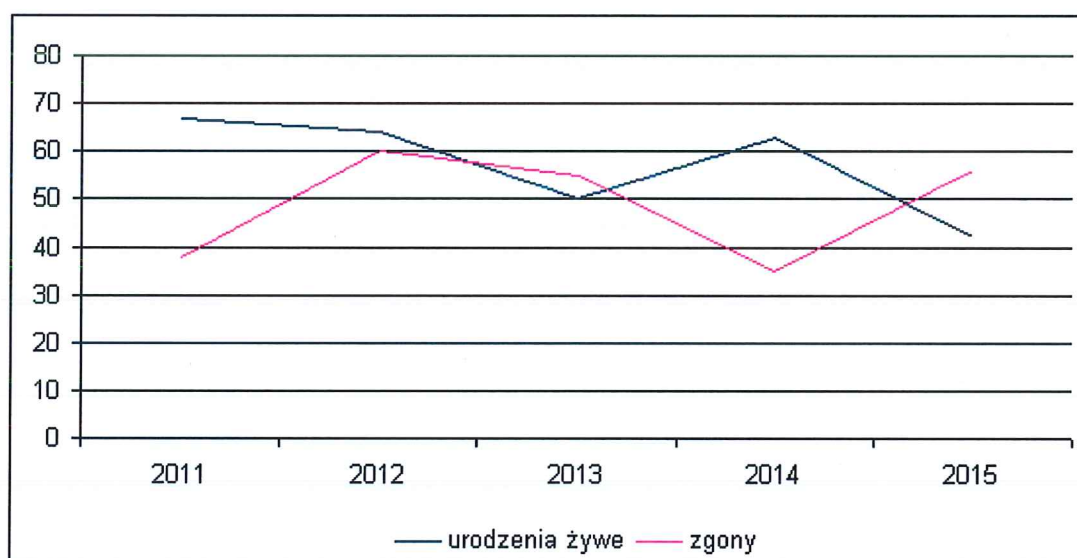
przyrostu naturalnego przyjmował zróżnicowane wartości, od 29 w roku 2011 do - 14 w roku 2015, ale w roku 2014 przyjął on już dodatnią wartość (28).

Tabela 2. Ruch naturalny w Gminie Gąsawa z podziałem na płeć w latach 2011-2015

Rok	Urodzenia żywe			Zgony		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2011	34	33	67	15	23	38
2012	31	33	64	28	32	60
2013	21	29	50	32	23	55
2014	32	31	63	17	18	35
2015	17	25	42	26	30	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 2. Ruch naturalny w Gminie Gąsawa w latach 2011-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2015 roku przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Gąsawa zarejestrowano na poziomie -2,6. Gminny współczynnik przyrostu naturalnego był wprawdzie niekorzystny, jednakże jest to tendencja ogólnokrajowa, gdyż również w przypadku województwa, jak i kraju wskaźnik ten przyjmował ujemne wartości. Dokładne wartości przedstawione zostały w tabeli 3.

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 osób w Polsce, województwie kujawsko - pomorskim, powiecie żnińskim oraz Gminie Gąsawa w 2015 roku

	Polska	Województwo kujawsko – pomorskie	Powiat żniński	Gmina Gąsawa
Urodzenia żywe na 1000 osób	9,6	9,2	9,8	7,9
Zgony na 1000 osób	10,27	9,83	9,69	10,60
Przyrost naturalny na 1000 osób	- 0,7	- 0,6	0,1	- 2.6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Sytuacja w grupie najmłodszych mieszkańców gminy przedstawia tabela 4. Zestawienie to pokazuje ile dzieci przybyło w gminie w poszczególnych latach. J

Tabela 4. Ludność Gminy Gąsawa wg grup wiekowych 1-6 lat [os.]

Płeć	2011	2012	2013	2014	2015
0	66	66	51	63	39
1	58	60	63	50	64
2	68	60	60	62	45
3	58	71	64	60	63
4	51	59	67	62	58
5	54	51	61	65	62
6	60	54	54	61	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Podsumowując, współczynniki demograficzne w Gminie Gąsawa są w większości przypadków dość zbliżone do wartości krajowej, wojewódzkiej i powiatowej. Jednocześnie, jak pokazuje wprowadzony rządowy program „Rodzina 500+” zasadnym jest oczekiwanie zwiększania się liczby dzieci, dlatego też niezwykle istotnym wydaje się przygotowanie odpowiednich kierunków rozwojowych w zakresie oświaty na terenie gminy.

WÓJT
Błażej Łabędzki